

per nos gratiarum
actionem Deo,

Quoniam ministerium hujus officii non solum supplet ea quae desunt sanctis, sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in Domino.

Per probationem ministerii hujus glorificantes Deum in obedientia confessionis vestræ, in Evangelium Christi, et simplicitate communicationis in illos et in omnes;

Et in ipsorum obsecratione pro vobis, desiderantium vos propter eminentem gratiam Dei in vobis.

Gratias Deo super inenarrabili dono ejus.

per nos (ministros et testes vestræ charitatis amplissimam) gratiarum actionem Deo. (Et hoc nos valde delectat),

Quoniam ministerium hujus officii (quod a nobis et a vobis impletur) non solum supplet (inopiae pauperum, eis præbendo) ea quæ desunt sanctis (seu fratribus); sed etiam (cum eorum necessitates excedit, in alios reliquum impenditur et sic (abundat per multas gratiarum actiones in Domino, (qui inde magis glorificatur).

Per probationem (enim et experientiam quam faciunt) ministerii hujus, (evadunt ædificati proindeque) glorificantes Deum in obedientia (et docilitate) confessionis (seu fidei) vestræ, (quam ostenditis) in Evangelium Christi (quod vobis hanc liberalitatem præcipit); et (glorificant eum quoque) in simplicitate (istius) communicationis (bonorum vestrorum quam exercetis) in illos et in omnes (Ecclesiæ pauperes);

Et (adhuc glorificatur Deus) in eorum obsecratione, (quæ) pro vobis (ei offertur ex parte pauperum) desiderantium (videre) vos propter eminentem gratiam, (quam bonitas) Dei (infudit) in vobis (ad intelligendum super inopiam egenorum). Quorum actionibus gratiarum adjungo)

Gratias (meas) Deo super (hoc) inenarrabili dono, (quod bonitas) ejus (vobis impertita est).

CAPUT X.

Apostolus sui apostolatus apologiam facit contra pseudoapostolos qui eum deprimebant. Docet arma sua non carnalia sed spiritualia esse, quibus omnem mundi sapientiam prosternit. Seipsum iisdem pseudoapostolis comparat quoad conversiones a se et ab illis operatas.

(Postquam vobis alios commendavi, et me ipsum commendare licet. Itaque)

Ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam Christi (quam imitari vellem, ipse ego), qui in facie (et specie externa, ut aiunt pseudoapostoli, abjectus et) humili (videor cum præsens) sum inter vos, (dum e contra, cum) absens autem (sum), confido in vobis (et nimis audax sum in epistolis meis, ipse ego, inquam),

Rogo autem vos ne, (cum) præsens ero, coactus sim ut) audeam (et agam erga vos) per eam confidentiam (seu libertatem), qua existimor audere (et qua utar) in quosdam qui arbitrantur nos (non nisi ex humana prudentia consilium capere), tanquam (si in exercitio auctoritatis nostræ) secundum carnem (et carnalem sapientiam) ambulemus, (scilicet multum timendo præsens et multum audendo absens. Certe non secundum hanc carnalem prudentiam ambulamus: si)

In carne enim (et in corpore, sicut alii homines, involuti et) ambulantes (sumus), In carne enim ambulantes non

Ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam Christi, qui in facie quidem humili sum inter vos, absens autem confido in vobis,

Rogo autem vos ne præsens audeam per eam confidentiam qua existimor audere in quosdam qui arbitrantur nos tanquam secundum carnem ambulemus.

secundum car-
nem militamus.

Nam arma mili-
tiae nostrae non
carnalia sunt sed
potentia Deo ad
destructionem
munitionum, con-
silia destruentes,

Et omnem alti-
tudinem extollen-
tem se adversus
scientiam Dei et
in captivitatem
redigentes om-
nem intellectum
in obsequium
Christi.

Et in promptu
habentes ulcisci
omnem inobe-
dientiam, cum im-
pleta fuerit ve-
stra obedientia,

Quæ secundum
faciem sunt vide-
te. Si quis confi-
dit sibi Christi se
esse, hoc cogitet

non secundum carnem (seu humanam
politcam) militamus :

Nam arma militiae nostræ non carnalia
sunt (in sensu mox exposito) sed (magis
carnalia sunt sed
efficacia et) potentia (sunt, utpote nobis
ministrata a) Deo (qui aptat ea) ad de-
structionem munitionum, (nemperationum
et sophismatum et sacerularis eloquentiæ et
potentiæ, quas dæmones et Gentiles nobis
objiciunt; et per hæc arma divina sumus)
consilia (nobis adversa facile) destruentes;
(insuper et similiter destruimus)

Et omnem altitudinem (et superbiam)
extollentem se adversus scientiam, (qua
noscuntur perfectiones) Dei; et in captivi-
tatem (Evangelii sumus) redigentes om-
nem intellectum (humanum, ita ut eum
adducamus) in obsequium (et sub pote-
state) Christi. (Mementote etiam quod su-
mus auctoritate pollentes)

Et in promptu habentes (unde valeamus)
ulcisci (et punire) omnem (rebellium) in-
obedientiam: (ea autem potestate contra
inobedientes et nostri detractores non
utemur nisi) cum impleta (et perfecta)
fuerit obedientia vestra; (nolumus enim
vos, de quibus bene speramus, in eamdem
poenam involvere. Nolite vos secundum
eorum detractionem nos judicare, sed po-
tius ea)

Quæ secundum faciem (veram et aper-
ta) sunt videte (et judicabitis utrum sit in
his pseudoapostolis aliquid unde nobis
sint præferendi): si quis (eorum) confidit

(et) sibi (persuadet) Christi se esse (disci-
pulum et ministrum), hoc cogitet (et) ite-
rum (perpendat) apud se quia (seu quod)
sicut et ipse Christi (minister) est, (at sal-
tem æqualiter) ita et (sumus) nos (et equi-
dem magis quam ille);

Nam et si amplius (nos) aliquid (quam
illos fecisse dico et) gloriatus fuero de po-
testate nostra quam dedit nobis Dominus
(et qua utimur) in ædificationem (vestram)
et non, sicut illi (utuntur), in destructio-
nem vestram (spiritualem, sic gloriando)
non (faciam aliquid unde) erubescam
(tanquam de gloriatione usurpata. Sed in
hac epistola plus dicere nolo),

Ut autem non existimer tanquam (vo-
lens) terrere vos (a longe, ut dicunt), per
epistolas; (et ne vere dicere possint)

Quoniam (seu quod) quidem epistolæ
(meæ, ut) inquiunt, graves sunt et fortes
(seu minaces; dum e contra) præsentia
autem (seu præstantia) corporis (mei est)
infirma et (meus) sermo contemptibilis.

Hoc (autem) cogitat (et sciat ille), qui
ejusmodi (sententiæ) est (erga nos), quia
(seu quod), quales sumus verbo per epi-
stolas (cum sumus) absentes, tales et (non
minus severi cum præsentes) in facto (su-
mus et erimus. Certe)

Non enim audemus (et annumerare) aut
comparare nos, (qui tam pusilli sumus),
quibusdam (ex eis pseudoapostolis) qui
seipso (supra id quod sunt) commendant;

iterum apud se,
quia sicut ipse
Christi est, ita et
nos;

Nam etsi am-
plius, aliquid glo-
riatus fuero de
potestate nostra
quam dedit nobis
Dominus in ædi-
ficationem et non
in destructionem
vestram, non eru-
bescam.

Ut autem non
existimer tan-
quam terrere vos
per epistolas,

Quoniam qui-
dem epistolæ, in-
quiunt, graves
sunt et fortes,
præsentia autem
corporis infirma
et sermo contem-
ptibilis;

Hoc cogitet qui
ejusmodi est, quia
quales sumus
verbo per epi-
stolas absentes, tales
et præsentes in
facto.

Non enim aude-
mus inserere aut
comparare nos
quibusdam qui
seipso commen-

dant ; sed ipsi in nobis nosmetip-
pos metientes et comparantes nos-
metipos nobis.

Nos autem non in immensum gloriabimur, sed secundum mensuram regulæ qua mensus est nobis Deus, mensuram pertingendi usque ad vos :

Non enim quasi non pertingentes ad vos super-
extendimus nos ; usque ad vos e-
nim pervenimus in Evangelio Chri-
sti ;

Non in immensum gloriantes in alienis laboribus, spem autem ha-
bentes crescentis fidei vestræ, in vobis magnificari secundum regu-

(nobis de nobis tam magnifica prædicare repugnat); sed (nos) ipsi in nobis nosmetipos metientes et comparantes nosmetipos nobis, (de nostro apostolatu nihil prædicamus nisi quod vere gessimus, et supra quod valemus non extollimus. Illi se jactitare ultra sui meriti mensuram præsumant) ;

Nos autem non in immensum (seu supra modum) gloriabimur ; sed (nos et nostra gesta metiemur) secundum mensuram regulæ qua (dona sua) mensus est nobis Deus ; (et certe ob) mensuram (missionis nostræ gloriari nobis licet, siquidem a Judæa profecti per omnes provincias interjacentes Evangelium portavimus, usquedum habuimus occasionem) pertin-
gendi ad vos. (Et in hoc non exagero, sicut isti facere audent, cum loquuntur de seipsis et de provinciis quas a se con-
versas esse falso asserunt) ;

Non enim, quasi non (revera fuerimus) pertingentes ad vos, (de hac peregrinatione) superextendimus (aut superextolli-
mus) nos ; usque ad vos enim (vere) per-
venimus (et primi laboravimus) in Evange-
lio Christi (inter vos propagando. Igitur)

Non in immensum (seu ultra modum) gloriantes (sumus) in alienis laboribus, (et non gloriamur quod fecerimus id quod non fecimus ; tamen longius progressuri sumus), spem autem habentes (in firmitate) crescentis fidei vestræ, quæ ita in vobis magnificari (cœpit ut Evangelii prædica-

tionem jam possimus non restringere) se-
cundùm regulam nostram (seu intra fines
missionis quam apud vos primario im-
plendam habemus, sed ita ut nobis liceat
eam prædicationem extendere) in abun-
dantiam (seu ulterius ad alios transferre.
Et equidem spero quod mihi mox liceat)

Etiam in illa (loca) quæ ultra vos sunt,
evangelizare, non (ita tamen ut velimus
nostram prædicationem extendere usque)
in aliena regula (seu in iis imperiis) quæ
ab aliis ministris præparata sunt, (et sic
de alieno ministerio gloriari. (Cæterum,
quoad gloriationem sive nostram sive
alienam, hæc est pro omnibus regula se-
quenda : ille),

Qui autem gloriatur (de bono quod fecit
aut de donis quæ in illo sunt), in Domino,
(qui est auctor et dator eorum bonorum),
glorietur ;

Non enim qui seipsum (laudat et) com-
mendat, ille probatus (et vere commenda-
bilis) est, sed (ille) quem Deus (ipse ap-
probat et) commendat.

lam nostram in a-
bundantiam,

Etiam in illa
quæ ultra vos
sunt evangelizare
non in aliena re-
gula in iis quæ
præparata sunt
gloriari.

Qui autem glo-
riatur, in Domino
glorietur.

Non enim qui
seipsum commen-
dat ille probatus
est, sed quem
Deus commendat.

CAPUT XI.

Apostolus apologiam apostolatus sui pergit contra pseudoapostolos, qui nihil doctrinæ Pauli addiderunt et qui pro lucro egerunt quod ipse gratis dedit. Addit se Hebræum esse, sicut et illos et plusquam illos, ministrum Christi; unde labores apostolatus sui recenset et in iis gloriatur.

(Quamvis insipientis animi sit seipsum commendare),

Utinam sustinetis modicum quid insipientiæ meæ, sed et supportate me :

Utinam, (seu æquum esset ut) (in ea speciali circumstantia) sustineretis modicum (ali)quid (apparentis) insipientiæ meæ; (quod a vobis non solum opto) sed etiam naviter peto : sustinete igitur et supportate me et ea quæ de meipso prædicare audebo, non propter meam vanam gloriam, sed quia)

Æmular enim (et zelotypus sum erga) vos (zelo et) Dei (ipsius) æmulatione ; (ideo non sinam pseudoapostolos quasi æmulos se mihi opponere ; non enim pro vestra salute isti fecerunt quod ego feci qui) despondi enim (seu aptavi) vos (ita ut unusquisque vestrum posset se) uni viro, (tanquam) virginem castam exhibere, (nempe) Christo.

Timeo autem ne, sicut serpens Evam seduxit astutia sua, ita (a pseudoapostolis) corrumpantur (judicium vestrum et) sensus vestri, et excidant a simplicitate (et sinceritate fidei, quæ data) est (vobis ut credatis) in Christo. (Nolite illis aurem præbere) ;

Nam si is (pseudoapostolus), qui venit (ad docendum vos), alium Christum prædicat (perfectiorem) quem (nos vobis) non prædicavimus, aut si (ab illo) alium Spiritum accipitis quem (a nobis) non (jam) accepistis, aut si (ab illo) aliud (et verius) Evangelium (auditum) quod (a nobis antea) non recepistis, recte (et merito eorum prædicationem) pateremini (et illos nobis anteponere deberetis; sed multum abest ut res ita sit),

Existimo enim nihil me minus (ad vos recte edocendos) fecisse quam (id quod factum est ab ipsis pseudoapostolis et etiam a veris et) magnis (alii apostolis, nempe Petro, Jacobo et Joanne) ;

Nam etsi imperitus (sum) sermone, sed (tamen cæteris) non (inferior sum in) scientia (rerum divinarum, utpote ab eodem Spiritu edoctus; necessarium vero non est me commendare meipsum siquidem) in omnibus autem (ad fidem spectantibus jam sufficienter) manifestati (sumus) vobis. (In quo igitur arguant me? An in eo quod cibum a vobis non exegrim? Sed an in hoc aliquid mali admisi?)

Aut nunquid (aliquid) peccatum feci meipsum humilians (humile artificium exercendo), ut vos (spiritualibus divitiis) ditarem et sic) vos exaltemini ? (An peccavi, inquam), quoniam gratis Evangelium Dei evangelizavi vobis ? (Si quod est crimen in hac mei ministerii gratuitate, certe multum me peccavisse confiteor;

Nam si is qui venit alium Christum prædicat quem non prædicavimus, aut alium spiritum accipitis quem non accepistis, aut aliud Evangelium quod non receperistis, recte patremini.

Existimo enim nihil me minus fecisse a magnis Apostolis.

Nam etsi imperitus sermone, sed non scientia; in omnibus autem manifestati sumus vobis.

Aut nunquid peccatum feci meipsum humilians ut vos exaltemini quoniam gratis Evangelium Dei evangelizavi vobis?

non enim solummodo gratuito vobis inservii, sed etiam propter vos)

Alias ecclesias exscoliavi accipiens stipendum (ut vacare possem) ad ministerium vestrum;

Et cum essem apud vos et egerem, nulli (vestrum) onerosus fui, (et ab aliis, ut vobis parcerem, necessarium meum accepi); nam (illud) quod mihi deerat suppleverunt fratres qui venerunt a Macedonia; et in omnibus sine onere me vobis servavi et (semper) servabo. (Ne autem putetis, ut putare solent mercatores quales estis vos, a me non vestras animas sed vestra bona appeti):

Est veritas Christi in me (et in meis assertionibus; atqui vobis assero) quotidianam (seu quod) hæc gloriatio, (quæ ex gratuita prædicatione mea exsurgit, mihi sufficit; et) non infringetur in me (nec eam deficere sinam, quandiu ministerium meum exercebo) in (omnibus) regionibus Achaiæ.

Quare? Quia non diligo vos? Deus scit.

Quod autem facio, et faciam, ut amputem occasionem eorum qui volunt occasionem ut in quo gloriantur, inventantur sicut et nos.

Quare (autem a vobis accipere nolo quod ab aliis accipio? An) quia non diligo vos? Deus scit (quanta dilectione vos prosequar).

Quod autem (sic erga vos) facio (et feci semper), et (illud) faciam ut amputem occasionem (avaritiæ) eorum qui volunt (seu querunt) occasionem (dicendi ut (seu quod, in adimpletione ministerii) in quo gloriantur, inveniamur sicut illi, et ipsi) inventantur sicut et nos. Vellent

quidem nobis assimilari, sed immerito):

Nam ejusmodi pseudoapostoli (nihil aliud) sunt (nisi) operarii subdoli (qui, apostolatus pondus sincere portanti incapaces, ejus gloriam tamen affectant proindeque sunt) transfigurantes se (ipsos) in Apostolos Christi, (eorum personam assumendo):

Et (hoc) non mirum (est; nonne et) ipse enim Satan transfiguratus se in Angelum lucis, (modo loquens et agens juxta speciem justitiae, pietatis et veritatis, ut electos in errorem facilius inducat).

Non est ergo magnum (neque mirum), si ministri ejus transfigurantur velut ministri justitiae; quorum (autem) finis erit secundum opera ipsorum (in eo duplice sensu quod hanc fictam personam usque ad finem sustinendi incapaces ab hominibus contemptum habebunt, et quod a Deo mercedem suis operibus dignam recipient).

Iterum (vobis) dico: ne quis me putet insipientem esse, (si quid ad meam laudem dixerim: hæc enim laus mea ad confusionem pseudoapostolorum tantummodo dirigitur): alioquin (et si non vultis hoc mihi concedere), velut insipientem, (si placet), accipite me; sed (nihilominus decet) ut et ego (secundum) modicum quid (ad justificationem mei apostolatus) glorier. (Scio et fateor quod illud)

Quod (in sequentibus verbis) loquor, non loquor (seu non loqui videbor) se-

Nam ejusmodi pseudoapostoli, sunt operarii subdoli, transfigurantes se in Apostolos Christi;

Et non mirum: ipse enim Satan transfiguratus se in Angelum lucis:

Non est ergo magnum si ministri ejus transfigurantur velut ministri justitiae; quorum finis erit secundum opera ipsorum.

Iterum dico, ne quis me putet insipientem esse, alioquin velut insipientem accipite me, ut et ego modicum quid glorier.

Quod loquor non loquor secundum

Deum sed quasi
in insipientia, in
hac substantia
gloriæ;

Quoniam mul-
ti glorianter se-
cundū carnem,
et ego gloriabor:

Libenter enim
suffertis insipien-
tes, cum sitis ipsi
sapientes,

Sustinetis enim
si quis vos in ser-
vitutem redigit, si
quis devorat, si
quis accipit, si
quis extollitur, si
quis infaciem vos
cædit.

Secundum ig-
nobilitatem dico,
quasi nos infirmi
fuerimus in hac
parte. In quo quis
audet, in insipientia
dico, audeo et
ego.

cundum (regulam humilitatis per) Deum
(commendatam), sed (potius loqui vide-
bor) quasi in insipientia (vanæ gloriæ,
dum moraturus sum) in hac substantia
gloriæ (seu gloriationis meæ. Attamen)

Quoniam multi (pseudoministri) glorian-
ter (impune apud vos) secundum carnem
(seu de sua nobilitate et sapientia et aliis
carneis bonis, cur) et ego (de iisdem, ve-
stra venia et pace mea, non) gloriabor?

Libenter enim suffertis insipientes (sese
inaniter jactantes), cum (seu quamvis cre-
datis quòd vos) sitis ipsi sapientes; et non
modo eorum jactantiam sustinetis, sed
etiam eos de vobis abuti sinitis; patien-
ter)

Sustinetis enim si quis (eorum) vos in
servitutem redigit (de vobis tanquam de
mancipiis utens), si quis (eorum vestra
bona) devorat, si quis (eorum) accipit (ve-
stras pecunias etiam absque necessitate),
si quis (eorum vos deprimento) extollitur,
(imo) si quis (eorum) vos in faciem cædit
(non alapis sed contumeliis, exprobrando
vobis quòd olim peccatores et idololatræ
fueritis; hæc omnia ab eis sustinetis).

Secundum ignobilitatem (seu confusio-
nem vestram hoc) dico (vobis qui, auda-
ciam eorum sustinentes, erga nos estis et
agitis) quasi nos infirmi (et eis inferiores)
fuerimus in hac (gloriationis) parte. (Ego
vero, ut vobis ostendam quòd non mihi
desunt motiva quæ (laudem meam et
meum in vos imperium commendant, na-

viter laudem meam aggrediar, et dico :
In eo), in quo (ali)quis (eorum se jactita-
re) audet, (etsi) in insipientia (apparenter)
dico, (me quoque jactitare) audeo et (pos-
sum) ego : (quod sic probatur : se jacti-
tant quòd)

Hebræi sunt ; (nonne) et ego (Hebræus
sum ? (Si) Israelitæ sunt, (nonne) et ego ?
(Si) semen Abrahæ sunt, (nonne) et ego ?
(Si)

Ministri Christi sunt (seu esse conten-
dunt, annon mihi dicere licet, quamvis
apparenter) ut minus sapiens (et quasi
contra modestiam) dico, (quòd) plus
(quam illi Christi minister sum) ego, (ut-
pote magis vexatus et versatus) in labori-
bus plurimis, (et) in carceribus abundan-
tius (et) in plagis supra modum (et etiam)
in mortibus frequenter. (Nonne)

A Judæis quinques (plagas) quadrage-
nas, una minus (accepta, scilicet triginta
novem), accepi¹? (Nonne et)

Ter virgis cæsus sum, semel lapidatus
sum (Lystris a persecutoribus), ter nau-
fragium feci, nocte et die in profundo (seu
in alto) maris (jactatus) fui ? (Nonne ver-
satus fui)

In itineribus (longis et periculosis), sæpe
in periculis (ex parte) fluminum, (in) peri-
culis (ex parte) latronum, (in) periculis ex
genere (seu gente mea, in) periculis ex

Hebrai sunt, et
ego : Israelitæ
sunt et ego : Se-
men Abrahæ sunt
et ego.

Ministri Chri-
sti sunt, ut mi-
nus sapiens dico,
plus ego : in la-
boribus plurimis,
in carceribus a-
bundantius, in
plagis supra mo-
dum, in mortibus
frequenter ;

A Judæis quin-
quies quadrage-
nas una minus,
accepi ;

Ter virgis cæ-
sus sum, semel
lapidatus sum, ter
naufragium feci,
nocte et die in pro-
fundo maris
fui,

In itineribus sæ-
pe, periculis flu-
minum, periculis
latronum, pericu-
lis ex genere, pe-

¹ Triginta novem, non autem quadraginta, quia lex prohibebat numerum quadragenarium excedere : cui legi ut satisfacerent certius, unam minus in-
fligebant.

riculis ex Gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus,

In labore et ærumnâ, in vigiliis multis, in fame et siti, in jejuniis multis, in frigore et nuditate. Mihi adhuc multo glorianum esset),

Præter illa quæ extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium ecclesiârum.

Quis infirmatur et ego non infirmor? quis scandalizatur et ego non uror?

Si gloriari oportet, quæ infirmitatis meæ sunt gloriabor.

Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui est benedictus in

gentibus (seu Gentibus, in) periculis in civitate (sive Damasco sive Hierosolyma sive Ephesi, in) periculis in solitudine (seu in desertis locis ubi mihi insidiabantur adversarii, in) periculis (quæ incurri) in mari (sive a fluctibus sive a Judæis qui me in altum projici petiverunt, in) periculis (quæ subii) in falsis fratribus,

In labore et ærumnâ, in vigiliis multis, in fame et siti, in jejuniis multis, in frigore et nuditate. Mihi adhuc multo glorianum esset),

Præter illa (incommoda) quæ (ab) extrinsecus (mihi illata) sunt, (si gloriari liberet de internis malis quæ animum meum oppresserunt et rememorare negotia) instantia mea quotidiana (et anxietates quas mihi affert) sollicitudo omnium ecclesiârum; (nam, in iis omnibus ecclesiis, si)

Quis (frater corpore aut anima laborat et) infirmatur, (an) et ego (cum eo) non infirmor? (Si) quis scandalizatur (et ad malum provocatur, an) et ego (propter eum dolore) non uror?

Si (ad gloriam Dei me) gloriari oportet, (de afflictionibus et persecutionibus) quæ infirmitatis (et abjectionis) meæ, (quam mihi exprobant, causa) sunt, (libenter gloriabor; (et)

Deus (qui est) et Pater Domini nostri Iesu Christi (et) qui est benedictus in sæcula, scit quod (in omnibus quæ mox narravi) non mentior. (Aliquod plus addere

possem, scilicet, quod, cum in custodia) sæcula, scit quod non mentior.

Damasci (inclusus essem, ille qui est) præpositus gentis (in nomine) Aretæ regis, (et qui sub hoc titulo regebat et) custodiebat (hanc) civitatem Damascenorum, (milites undique disposuerat) ut me comprehendenderet (et Judæis traderet; sed, Deo et quibusdam discipulis juvantibus, servatus sum),

Et per fenestram in sporta (descendens) dimissus sum per murum (civitatis) et sic effugi manus (ejus).

Et per fenestram in sporta dimissus sum per murum, et sic effugi manus ejus.

CAPUT XII.

Apostolus, ut præ pseudoapostolis suum apostolatum commendat, narrat se ad tertium cœlum fuisse raptum. Confitetur sibi, ne extolleretur, datum fuisse stimulum carnis. Se excusat quod ad sui commendationem coactus fuerit a Corinthiis qui ejus apoligiam suscipere debuerant. Declarat se timere ne eos peccatis involutos inveniat et castigare cogatur.

Si gloriari oportet (in aliis rebus quam in eis quæ ad infirmitatem meam spectant, quamvis gloriari mihi non expedit quidem (et nolle, nisi pro vestra salute ad id cogar), veniam autem ad (revelandas visiones et revelationes (seu visionum explicationes, quibus insignivit me misericordia) Domini. (Itaque vobis dico quod)

Scio hominem, in Christo (seu per virtutem Christi, non vero dæmonis ut Simonem magum), ante annos quatuordecim

Si gloriari oportet, non expedit quidem, veniam autem ad visiones et revelationes Domini.

Scio hominem in Christo, ante annos quatuorde-